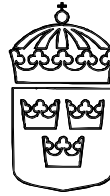

Kommittédirektiv

Tilläggsdirektiv till
Barnrättighetsutredningen (S 2013:08)

Dir.
2015:17

Beslut vid regeringssammanträde den 19 februari 2015

Bakgrund

Regeringen beslutade den 27 mars 2013 att ge en särskild utredare i uppdrag att göra en kartläggning inom särskilt angelägna områden av hur tillämpningen av lagar och andra föreskrifter överensstämmer med barnets rättigheter enligt FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen) och de tilläggsprotokoll som Sverige har tillträtt.

I uppdraget ingår vidare att analysera vilka för- och nackdelar en inkorporering av barnkonventionen i svensk rätt skulle kunna medföra. Redovisningen ska även omfatta en analys av internationella erfarenheter och utredaren ska analysera konkreta skillnader inom barnrättsområdet mellan Sverige och ett urval av andra länder. Uppdraget ska redovisas senast den 30 juni 2015 (dir. 2013:35, dir. 2014:86).

Mot bakgrund av att regeringen nu påbörjar arbetet med att göra barnkonventionen till svensk lag får utredaren genom dessa tilläggsdirektiv ett utökat uppdrag.

Tilläggsuppdrag

Sverige har sedan ratificeringen av barnkonventionen 1990 valt konstaterande av normharmoni och transformering som metod för att införliva barnkonventionen i svensk rätt. Konstaterande av normharmoni innebär att gällande rätt anses överensstämma med konventionen. Transformering innebär att, i den utsträck-

ning det anses behövt, löpande införa eller ändra svenska bestämmelser så att de överensstämmer med konventionens krav. Ett annat sätt att införliva en konvention är genom inkorporering, vilket innebär att det i lag föreskrivs att bestämmelserna i konventionen ska gälla som lag i Sverige.

Mot bakgrund av regeringens uttalade vilja att, vid sidan av fortsatt transformering, även ge barnkonventionen ställning som svensk lag för att stärka barnets rättigheter, behöver utredaren lämna förslag till lag om en inkorporering av barnkonventionen. Inkorporeringen aktualiserar frågor av såväl rättslig som praktisk karaktär. Det är därför angeläget att belysa bl.a. vilka principer som kan bli aktuella vid en eventuell konflikt mellan barnkonventionens bestämmelser och inhemsk lagstiftning, samt hur barnkonventionens bestämmelser kan få genomslag vid en sådan konflikt. Ytterligare en fråga är hur konventionen ska uttolkas och vilket behov av vägledning som finns för uttolkning av konventionen.

Konventionens originaltext blir gällande som svensk lag vid en inkorporering och det finns skäl att överväga om en ny översättning av konventionstexten bör göras. Även andra åtgärder som kan behöva vidtas i samband med en inkorporering av konventionen är viktiga att lyfta fram. Den analys som har gjorts inom utredningen av fördelar och nackdelar med en inkorporering, samt av erfarenheter från andra länder av att inkorporera barnkonventionen, är här värdefull för det fortsatta utredningsarbetet.

Mot denna bakgrund ska utredaren

- lämna förslag till en lag om inkorporering av barnkonventionen,
- belysa vilka principer som kan bli aktuella vid en eventuell konflikt mellan barnkonventionens bestämmelser och svensk lagstiftning, samt hur barnkonventionens bestämmelser kan få genomslag vid en sådan konflikt,
- belysa vilken vägledning som kan behövas för uttolkning av konventionen, och
- lyfta fram vilka åtgärder i övrigt som kan behöva vidtas vid en inkorporering av barnkonventionen.

Det ingår inte i uppdraget att överväga eller föreslå ändringar i grundlag.

Konsekvensbeskrivningar

Om utredaren lämnar förslag till lagändringar eller andra förslag som kan medföra kostnader för offentlig sektor, ska utredaren enligt kommittéförordningen (1998:1474) beräkna och redovisa dessa kostnader. I utredarens uppdrag ingår därför att analysera de ekonomiska konsekvenserna av en inkorporering av barnkonventionen. Här är jämförelser med andra länder relevanta för att kunna göra uppskattningar av möjliga samhällsekonomiska konsekvenser samt möjliga kostnader för stat, kommuner och landsting. När det gäller kostnadsökningar och intäktsminskningar för staten, kommuner eller landsting, ska utredaren föreslå en finansiering.

Förlängning av tid och redovisning av tilläggsuppdraget

Uppdraget förlängs och ska i sin helhet redovisas senast 28 februari 2016.

(Socialdepartementet)